

Asia: VN/32537/2022

Yrityksille myönnettäviin valtionavustuksiin liittyvien käytäntöjen kehittäminen

1 LAUSUNNONANTAJAN TAUSTATIEDOT

Valitse sopivin vaihtoehto:

Valtionapuviranomainen

2 SELVITYS

Mitä mieltä olette raporttiluonnoksesta yleisesti? Liittyykö yrityksille (ja muille taloudellista toimintaa harjoittaville yksiköille) myönnettäviin valtionavustuksiin jokin sellainen asia, jota raporttiluonnoksessa ei vielä käsitellä tai oteta huomioon? Jos niin, mikä?

Raporttiluonnos johdanto-osioineen tarjoaa hyvän yleiskatsauksen valtionavustustoimintaan ja sen keskeisiin lähtökohtiin.

3 YRITYSJAOSTON TEKEMÄT KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Valtionavustuslakia aletaan uudistaa yrityksille myönnettävät valtionavustukset ja niihin liittyvät käytännöt huomioon ottaen | Luku 3

Raportissa esitetyt valtionavustuslain muutostarpeet ovat pääsääntöisesti kannatettavia.

Suomen elokuvasäätiö yhtyy opetus- ja kulttuuriministeriön huomioon siitä, että harkittaessa taloudelliseen toimintaan ja ei-taloudelliseen toimintaan myönnettävien valtionavustusten reunaehtojen eriyttämistä toisistaan on tärkeää tunnistaa, että valtioneukisäännöissä taloudellisen toiminnan määritelmä on hyvin laaja. Määritelmän piiriin kuuluu myös sellaista toimintaa, jossa ei ole kyse taloudellisen voiton tavoitteluun perustuvasta yritystoiminnasta, ja johon kohdistuvien tukien tavoitteet eivät ensisijaisesti ole taloudellisia ja yritystoiminnan edistämiseen liittyviä.

Elokvakulttuurin edistämiseen sekä valtakunnallisten kulttuurifestivaalien tukemiseen tarkoitettujen tukien katsotaan kohdistuvan taloudelliseen toimintaan, vaikka tukien tavoitteet ovat ensisijaisesti kulttuuripoliittisia, ei taloudellisia. On tärkeää, että taloudelliseen toimintaan

myönnettävien valtionavustusten reunaehdoissa otettaisiin riittävästi huomioon myös mahdollisuus avustusten myöntämiseen muilla kuin taloudellisilla perusteilla silloin, kun valtiontukisäännöt antavat siihen mahdollisuuden.

Valtionavustukset suunnitellaan ja niiden vaikutukset arvioidaan huolellisesti | Luku 4

Valtionavustustukiohjelmien tavoitteet tulee olla ohjelmatasolla selkeät. Sen sijaan - taiteen itseisarvo edellyttämänä - tulee huomioida, ettei valtionapuviranomainen voi pyrkiä liiaksi ohjaamaan yksittäisten hakemusten sisältöjä, vaan niiden tulee säilyä tekijälähtöisinä. Samasta syystä esimerkiksi luonnoksessa esitetty Business Finlandin tyyppinen tuenhakijan etukäteissparraus ennen hakemusten sisäänjättöä ei sovellu luovan työn valtionaputoimintaan ”sisältöjen tilaaja” - näkökulman välttämiseksi.

Taiteen ja kulttuurin vaikutusten arviointia tulisi tarkastella niin kvantitatiivisesti kuin kvalitatiivisesti, mikä toteutuessaan vaatii lisäresursointia ja -raportointia sekä valtionavustuksen saajalta että valtionapuviranomaiselta.

Yhteisillä digitaalisilla palveluilla lisätään valtionavustustoiminnan tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä ja helpotetaan valtionapuviranomaisten välistä relevantin tiedon vaihtamista | Luku 5

Kuten raporttiluonnoksessa tuodaan ilmi, ovat avustuksenhakijat usein toivoneet hakemusasioiden nopeampaa käsittelyä. Harkinnanvaraisten valtionavustuksien arviointiprosessi hakemuksiin huolellisine perehtymisineen ja niiden keskinäisine vertailuineen vaatii aikaa myös hakijan oikeusturvan parhaaksi mahdolliseksi toteutumiseksi. Valtionavustustoimintaan voidaan jossain määrin saada lisää tehokkuutta automatisoinnilla ja/tai keinoälyn avulla, mutta harkinnanvarainen arviointi edellyttää asiantuntevaa henkilöstöä.

Uusien valtionavustuspalvelujen kehittämisessä tulee asiakaslähtöisyyden ohella myös muistaa viranomaisten työtaakan keventäminen. Raporttiluonnos käsittelee pääsääntöisesti tilannetta, jossa valtionavustustoimintaa hallinnoidaan yhteisessä valtionavustusjärjestelmässä. Se, että osa valtionavustusviranomaisista jatkaa perustellusti tukiansa hallinnointia itse, heijastuu raporttiin vain maininnan tasolla. Laissa säädellään valtionavustusten vähimmäistiedoista, jotka valtionapuviranomaisen tulee toimittaa joka tapauksessa yhteiseen tietovarantoon. Tällöin valtionavustusviranomainen joutuu ylläpitämään tietoja kahtaalla; osin siksi, että ne sisältyvät vähimmäistietovaatimukseen ja osin siksi, että ne generoidaan osaksi hallintopäätöksen asiakokonaisuutta toimijan operatiivisessa hallinnointijärjestelmässä.

Tietovarantojen ja palveluiden yhteentoimivuutta lisätään valtionavustustoiminnassa | Luku 6

Olisi suotavaa, että tiedot siirtyisivät automaattisesti ja että eri tietojärjestelmien välille olisi lähtökohtaisesti huolehdittu riittävästä integraatioista. Nähdäksemme yhteinen

valtionavustusjärjestelmä ei toistaiseksi tarjoa kaikkia niitä vuorovaikutuksellisia toimintoja, joita esimerkiksi valtionavustuksen käytön jatkuvassa valvonnassa olisi tarpeen olla.

Kun erityyppisiä tietosisältöjä joudutaan syöttämään manuaalisesti erikseen eri tietovarantoihin, vie se runsaasti valtionapuviranomaisen aikaa ja resursseja. Tämä ei kuitenkaan varsinaisesti luo yksittäiselle valtionapuviranomaiselle lisäarvoa.

4 VALTIONAVUSTUSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Voitte antaa valtiovarainministeriön valtionavustushankkeelle yleistä palautetta valtionavustustoiminnan kehittämistä ja valtionavustusprosessin digitalisointia varten.

-

Nirkkonen Kaisa
Suomen elokuvasäätiö sr.